

Junimea si societatea “Convorbiri literare”

Junimea = societate culturală constituită la Iași prin 1863-1864, după opinia fondatorilor ei, cinci tineri intelectuali: Titu Maiorescu, Petre Carp, Iacob Negruzzi, Vasile Pogor și Theodor Rosetti pe care afinitățile dintre personalitățile lor îi unesc într-un cenaclu în care se dezbat public probleme culturale de seamă din epoca de după 1860: probleme de ortografie și limbă, proiectarea unei antologii de poezie românească, organizarea unor conferințe prin care să răspândească în public o serie de cunoștințe istorice, politice, economice și de cultură.

Junimea reprezintă cea mai importantă grupare literară din cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Tudor Vianu apreciază că Junimea reunește cele mai mari personalități intelectuale ale vremii.

Istoric:

1. 1864-1874 cu un caracter polemic, vizând problemele legate decultură, literatură, limbă.
2. 1874-1885 etapa formărilor marilor clasici : Eminescu, Creangă, Caragiale, Slavici etc. .

În 1870-1890 literatura atinse apogeul în cele trei compartimente ale sale: proză, poezie și dramaturgie=*epoca nmarilor clasici*.

3. după 1885, "Junimea" și redacția de la "Convorbiri literare" se mută la București. Revista cercetează în special filozofia, istoria, geografia; dobândește un caracter academic.

Convorbiri literare = revista cu cea mai mare longevitate; apare între 1867 și 1944, constituind cel mai important moment al presei românești.

Perioade:

1. 1867-1886 reprezintă perioada de glorie.
2. 1886-1944 apare la București, avându-l ca redactor pe Iacob Negruzzi, predând apoi conducerea unui comitet format din foști elevi ai lui Titu Maiorescu (Mihail Dragomirescu, Simon Mehedinți, P.P. Negulescu, Rădulescu-Motru).

Scopul revistei:

- răspândirea spiritului de critică literară autentică.
- încurajarea literaturii naționale.
- combaterea imitațiilor operelor străine.

Colaboratori:

- Mihai Eminescu publică majoritatea poeziilor sale.
- Ion Creangă "subpublică" primele trei părți ale "Amintirilor" și povești.
- Ion Luca Caragiale "subpublică" majoritatea comediilor sale.
- Ioan Slavici publică nuvele și povești.
- Vasile Alecsandri, George Coșbuc, Panait Cerna, Octavian Goga, Dinu Zamfirescu, I. Al. Brătescu Voinești și alți scriitori reprezentativi ai vremii.

Asemănări cu pașoptiștii:

-dorința de a realiza o cultură și o civilizație autentic românească, dar cu deschidere spre Europa.

-păstrarea elementului autohton național(nu prin imitație).

Deosebiri față de pașoptiști:

1.atitudine:

pașoptiști:exaltare,frenezie.

junimiști:spirit critic,analitic,măsură,luciditate.

2.vârstă:

pașoptiști:aproape adolescenți.

junimiști:tinerețe maturizată.

3.configurare estetică:

pașoptiști:romantism.

junimiști:adaugă romantismului elemente clasiciste dar și realism în stadiul incipient.

Titu Maiorescu

-îndrumător al culturii și literaturii române-

Numele lui Titu Maiorescu este legat de societatea *Junimea*,care a fost întemeiată de Titu Maiorescu,P.P.Carp,Theodor Rosetti,Iacob Negruzzi și Vasile Pogor.La societatea Junimea Titu Maiorescu și-a început activitatea prin introducerea unei antologii a poeziei românești ,antologie ce cuprindea poezii ale lui Vasile Alecsandri,Grigore Alexandrescu.

Criteriile după care Titu Maiorescu își realiza critica literară se vroiau exclusiv estetice. În societate Titu Maiorescu era un mentor,lansând și susținând nume care s-au înscris în istoria literaturii .

În ceea ce privește problemele limbii,Maiorescu a încheiat un sistem ortografic rațional prezentat în "*Despre scrierea limbii române*",articol în care criticul luptă împotriva publiciștilor ardeleni și bucovineni,continuitori ai tradițiilor latinizate.O altă problemă lansată de Titu Maiorescu este "*Teoria formelor fără fond*".Zoe Dumitrescu Bușulenga consideră că această teorie are un "dublu tăiș".Teoria se referea la ideea că :instituțiile împrumutate din alte părți,din alte culturi,nu pot dăinui ca forme,"*nu pot trăi decât dacă cresc din rădăcini autohtone*".

În privința folclorului criticul junist vede în folclor temelia pe care se poate înălța o cultură durabilă,plină de specific național.Începând cu Titu Maiorescu critica literară capătă rigoare,deși uneori ea era prea aspră("*Intră cine vrea,rămâne cine poate*"),prea judecătorească ,dar a fost necesară "*într-un moment de creștere al literaturii*".

În calitate de critic,Titu Maiorescu a fixat terminologia de specialitate în critică și estetică;analizele pe care le-a făcut operelor lui Eminescu,Caragiale,Sadoveanu,Goga vor fi exacte și pertinente(adevărate),dar în teoriile generale estetice el va rămâne într-un târâm depășit,acela al "*artei pentru artă*".

Eugen Lovinescu vorbind despre Titu Maiorescu considera:"critica lui Maiorescu a fost exclusiv culturală,normativă și s-a exercitat numai în cadrele orientărilor generale.Ea a plecat de la constatarea unei realități."

Tudor Vianu atrage atenția asupra justeții judecăților lui Maiorescu și asupra nuanțelor pe care criticul știa să le pună în caracterizarea unor autori atât de diferiți ca valoare.

Cât despre "*O cercetare critică asupra poeziei de la 1867*" : "Poezia, ca toate artele este chemată să exprime frumosul spre deosebire de știință care se ocupă de adevăr."

Ideea: deosebirea între artă și știință, rolul poeziei și al științei.

În concepția lui Maiorescu, "*ideea sau obiectul exprimat prin poezie este întotdeauna un simțământ sau o pasiune și niciodată o cugetare exclusiv intelectuală*".

Ideea: ideea din poezie este reprezentată de sentimente.

"Limba este materia primă a literaturii, așa cum piatra sau bronzul pentru sculptură, culorile pentru pictură, sunetele pentru muzică".

Din punctul de vedere al lui Titu Maiorescu există cuvinte poetice și nepoetice. Unele trezesc imagini sensibile, altele nu.

"**Observări polemice**" este unul din studiile critice cele mai încheiate. Autorul nu este antitraditionalist, dar critica lui Maiorescu este pertinentă acolo unde exagerarea și entuziasmul superficial tind să strâmbe adevărul.

"**Poeți și critici**" - unul dintre cele mai controversate ale lui Titu Maiorescu. Esența criticului de a fi flexibil la impresiile poezilor. Esența poetului este de a fi inflexibil în propria sa impresie.

A făcut aprecieri despre:

Vasile Alexandri:

- "cap al poeziei noastre literare". Apreciază calitatea sa de culegător și de poet ce a scris "doine și lacrimioare". Elogiază volumul "Pasteluri" pe care îl consideră "podoabă a literaturii noastre însuflețite de simțire curată și puternică a naturii". Observă că acestea "sunt scrise într-o limbă frumoasă". "Rapsod al evenimentelor epocii în care a trăit".

Andrei Mureșian:

- a scris multe versuri dar s-a făcut cunoscut prin publicarea "Deșteptării României".

Octavian Goga:

- publicase volumul "Poezii" în 1805 și îl propune pentru premiera academiilor.
Elogiază forma frumoasă a versurilor, emoțiile izvorâte din viața națională.

Ioan Slavici:

- "Prin nămele a dat bătrânei Europe prilejul unei emoții estetice din chiar izvorul cel curat al vieții poporului nostru".

Ion Creangă:

- era considerat un mare povestitor pe care îl putea așeza alături de Flaubert, Niv și Dickens.

Mihail Sadoveanu:

- Este original prin: tipologie, descriere de natură, umor sobru, fond național, valoare morală. Referirile sunt făcute la "Dureri înăbușite", "Crâșma lui Moș Precu", "Povestiri", "Șoimii" etc.